

Perusopetuksen opetussuunnitelman paikalliset muutokset 28.10.2026 alkaen

Paikallisen opetussuunnitelman muutostekstit, sinisellä pohjalla.

- punaisella yliviivatut poistettavia
- vihreällä uudet lisäykset 28.10.2026 alkaen

Vuosiluokat 1-2, 3-6 ja 7-9, ortodoksinen uskonto

Uskonnon oppiaineen ortodoksisen uskonnon oppimäärä

Ortodoksinen uskonto

Valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet, uskonnon oppiaine, kaikki oppimäärät:

T7 kannustaa oppilasta kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää sekä käyttäytymään asianmukaisesti erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa ja tilanteissa

Tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas ymmärtää, mitä tarkoitetaan pyhän käsitteellä sekä pyrkii kunnioittamaan omaa ja toisen pyhää. Hän tietää, miten toimitaan erilaisissa uskonnollisissa tilanteissa ja paikoissa sekä pyrkii käyttäytymään niissä asianmukaisesti ja kunnioittavasti.

Paikallinen tarkennus

3. lk

~~T7 Oppilas harjoittelee hyvää käyttäytymistä pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa.~~

~~Oppilas tietää pyhän käsitteen ja osaa yhdistää sen uskontoon, kirkkorakennukseen ja Raamattuun.~~

T7 Oppilas ymmärtää kirkon pyhänä paikkana sekä tuntee kirkkokäyttäytymisen periaatteet.

Oppilas tietää pyhän käsitteen ja osaa yhdistää sen uskontoon, kirkkorakennukseen ja uskonnon pyhiin teksteihin.

4 lk

~~T7 Oppilas harjoittelee hyvää käyttäytymistä pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa. Oppilas osaa yhdistää pyhän käsitteen mysteeriöihin.~~

T7 Oppilas ymmärtää kirkon pyhänä paikkana sekä tuntee kirkkokäyttäytymisen periaatteet. Oppilas osaa yhdistää pyhän käsitteen mysteeriöihin.

5. lk

~~T7 Oppilas osaa käyttäytyä asianmukaisesti pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa. Oppilas ymmärtää pyhyiden merkitystä uskonnoissa ja tiedostaa itselleen pyhiä asioita.~~

-

T7 Oppilas tutustuu pyhäköihin, luostareihin ja hautausmaihin sekä niiden merkitykseen pyhinä paikkoina.

Oppilas kertoo korrektin uskonnollisen käyttäytymisen periaatteet erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa sekä hallitsee kunnioittavan käytöksen myös muita katsomuksia kohtaan. Oppilas osaa kertoa pyhyiden merkityksestä eri uskonnoissa ja tuntee ortodoksiselle uskonnolle pyhiä perinteitä.

6. lk

~~T7 Oppilas osaa käyttäytyä asianmukaisesti pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa.~~

~~Oppilas osoittaa kunnioitusta omaa ja toisen pyhää kohtaan.~~

T7 Oppilas syventää tietämystään pyhäköistä, luostareista ja hautausmaista sekä niiden merkityksestä pyhinä paikkoina. Oppilas tunnistaa sakramentteja tai niihin liittyviä pyhiä tapoja.

Oppilas kertoo korrektin uskonnollisen käyttäytymisen periaatteet erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa sekä hallitsee kunnioittavan käytöksen myös muita katsomuksia kohtaan.

Oppilas osaa kertoa pyhyiden merkityksestä eri uskonnoissa ja tuntee ortodoksiselle uskonnolle pyhiä perinteitä, kuten ortodoksista tapakulttuuria ja pyhiä mysteerieita.

Osaamisen arviointi 1.-2-luokalla

Poistetaan arviointitaulukko ja lisätään teksti:

Oppiaineen arviointi vuosiluokilla 1.-2. on hyväksytty/hylätty

3.lk-> poistetaan taulukko, tilalle

Oppiaineen arviointi todistuksessa vuosiluokalla 3 on hyväksytty/hylätty.

Voi myös jättää taulukon muuten, mutta poistaa arviointikohteista T7 (tyhjä rivi).

Tavoitteet	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen	Kohtalainen/arvosanan kuusi osaaminen
T7 Oppilas harjoittelee hyvää käyttäytymistä pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa. Oppilas tietää pyhän käsitteen ja osaa yhdistää sen uskontoon; kirkkorakennukseen ja Raamattuun.	S1, S2, S3	Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää mitä on pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa tapahtuva hyvä käytös. Oppilas osaa yhdistää pyhän käsitteen uskontoon; kirkkorakennukseen ja Raamattuun.	Oppilas on harjoitellut hyvää käyttäytymistä pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa. Oppilas on tutustunut pyhän käsitteeseen.

4.-5.lk keskeiset muutokset:

Valtakunnallisten ortodoksisen uskonnon opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida. Poistetaan siihen liittyvä arviointikriteeristö.

Ortodoksisen uskonnon arviointiperusteet **4. vuosiluokan** päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten ja kohtalaista osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kuusi varten

Tavoitteet	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen	Kohtalainen/arvosanan kuusi osaaminen
T7 Oppilas harjoittelee hyvää käyttäytymistä pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa. Oppilas ymmärtää kirkon pyhänä paikkana sekä tuntee kirkkokäyttäytymisen	S1, S2, S3	Uskonnon monilukutaito	Oppilas tietää mitä on pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa tapahtuva hyvä käytös. Oppilas osaa yhdistää pyhän	Oppilas on harjoitellut hyvää käyttäytymistä pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa. Oppilas on tutustunut pyhän käsitteeseen

periaatteet. Oppilas osaa yhdistää pyhän käsitteen mysteeriöihin.			käsitteen mysteeriöihin. Oppilas osaa nimetä erilaisia pyhinä pidettyjä asioita (kuten mysteeriöitä) ja kuvailla, millaisia tapoja niihin liittyy.	~~mysteeriöiden yhteydessä.~~ Oppilas osaa kertoa jotakin pyhänä pidetystä asiasta tai siihen liittyvästä tavasta, esimerkiksi kirkkorakennuksesta, ristinmerkistä tai ikonista.
--	--	--	---	--

Ortodoksisen uskonnon arviointiperusteet **5. vuosiluokan** päätteeksi hyvää osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kahdeksan varten ja kohtalaista osaamista kuvaavaa sanallista arviota / arvosanaa kuusi varten

Tavoitteet	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen	Kohtalainen/arvosanan kuusi osaaminen
T7 ~~Oppilas osaa käyttäytyä asianmukaisesti pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa.~~ ~~Oppilas ymmärtää pyhyiden merkitystä uskonnoissa ja tiedostaa itselleen pyhiä asioita.~~ Oppilas tutustuu pyhäköihin, luostareihin ja hautausmaihin sekä niiden merkitykseen	S1, S2, S3	Uskonnon monilukutaito	~~Oppilas tietää mitä on pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa tapahtuva hyvä käytös.~~ ~~Oppilas ymmärtää pyhyiden merkitystä uskonnoissa ja tiedostaa itselleen pyhiä asioita.~~ Oppilas osaa kertoa pyhyiden merkityksestä eri uskonnoissa ja tuntee ortodoksiselle uskonnolle pyhiä perinteitä, kuten	~~Oppilas on harjoitellut hyvää käyttäytymistä pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa.~~ ~~Oppilas on tietää pyhyiden merkityksen uskonnoissa.~~ Oppilas osaa nimetä erilaisia pyhinä pidettyjä asioita ja kuvailla, millaisia tapoja niihin liittyy: esimerkiksi kirkon ja tsasounan ero, juhlatroparien merkitys ja jokin juhlaikoni. Oppilas osaa nimetä kaksi Suomessa

pyhinä paikkoina. Oppilas kertoo korrektiin uskonnollisen käyttäytymisen periaatteet erilaisissa uskonnollisissa tilaisuuksissa sekä hallitsee kunnioittavan käytöksen myös muita katsomuksia kohtaan. Oppilas osaa kertoa pyhyiden merkityksestä eri uskonnoissa ja tuntee ortodoksiselle uskonnolle pyhiä perinteitä.			Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Oppilas osaa antaa esimerkin, mitä tarkoitetaan toisen pyhän kunnioittamisella.	toimivaa ortodoksista luostaria.
---	--	--	--	----------------------------------

6.lk.

Valtakunnalliset arviointikriteerit

Arviointikriteerit vuosiluokkakokonaisuuden päätteeksi (T7)

Arvosana	Osaamisen kuvaus
Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas tunnistaa tai osaa nimetä jonkin pyhänä pidetyn asian tai siihen liittyvän tavan. Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas osaa nimetä erilaisia pyhinä pidettyjä asioita ja kuvailla, millaisia tapoja niihin liittyy. Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas ymmärtää, mitä tarkoitetaan toisen pyhän kunnioittamisella. Oppilas osaa antaa esimerkkejä uskonnollisiin tilanteisiin ja paikkoihin sekä muihin pyhiin asioihin liittyvästä tapakulttuurista. Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.

Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas osaa kertoa, miten pyhyys voi ilmetä eri tavoin uskonnoissa. Käyttäytymiseen liittyvää tavoitteen osaa ei arvioida.
--------------------------------	---

Muutos vuosiluokkaistetussa tavoitteessa T6

Nostetaan 5. luokalle näkyviin myös T6 valtakunnallisten perusteiden mukaisesti. Lisätään arviointikohteet perusteiden 6. luokan kriteereistä johdettuna:

Tavoitteet	Sisältö-alueet	Arvioinnin kohteet oppiaineessa	Hyvä/arvosanan kahdeksan osaaminen	Kohtalainen/arvosanan kuusi osaaminen
T6 Oppilas tutustuu juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin sekä niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa.	S2, S3	Uskontoa ja kulttuuria koskeva tieto	Oppilas osaa kertoa juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteistä.	Oppilas tunnistaa annetuista esimerkeistä juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteitä.

6lk: Tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet

Oppilas tutustuu juutalaisuuteen, kristinuskoon ja islamiin sekä niiden vaikutukseen ja historiaan Euroopassa. (T6)

Osaamisen kuvaus arvosanalle 5	Oppilas tunnistaa annetuista esimerkeistä juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteitä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 7	Oppilas osaa kertoa juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteistä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 8	Oppilas osaa vertailla juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin pääpiirteitä.
Osaamisen kuvaus arvosanalle 9	Oppilas osaa kertoa juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin vaikutuksesta tai historiasta Euroopassa.

Sisältöalueiden muutokset

Muutetaan sisältöalueita muissa vuosiluokkakokonaisuuksissa:

Perusteet

1.–2. luokka

Opetuksen sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yhteys ortodoksisuuteen ja muihin kirkkoihin tai katsomuksiin. Opetuksessa aloitetaan mysteerioiden tarkastelu osana perheen ja lapsen omaa elämää. Tutustutaan alustavasti oman uskonnon piirteisiin ja kirkon keskeisiin käsitteisiin, sanastoon ja symboleihin sekä erilaisiin jumalanpalveluksiin. Tutkitaan kirkkoa rakennuksena. Tutustutaan omaan seurakuntaan sekä ortodoksisen kirkkovuoden keskeisiin juhliin vuoden kristillisen juhlakierron mukaisesti. Tarkastelussa otetaan huomioon kirkkovuoden juhlien perinteet ja tavat sekä joitakin niihin liittyviä pyhiä ihmisiä. Tutustutaan oppilaan omaan nimikkopyhään.

Paikallinen tarkennus

~~Opetuksen lähtökohtana on oppilaan perhe ja sen historia.~~ Tutustutaan alustavasti ortodoksiseen kirkkovuoteen tapahtumaikonien sekä troparien kautta. Tutustutaan ortodoksiseen kirkkoon, sen esineistöön ja symboleihin, kuten ristiin, ikoniin, tuohukseen ja lampukkaan. Tutustutaan ortodoksiseen rukouskäytäntöön ja rukousperinteeseen, kuten Herran rukoukseen, Herra armahda, Pyhä Jumala, Taivaallinen Kuningas ja pääsiäistropariin. Tarkastellaan Pyhää Kolminaisuutta. Tutustutaan Jumalaan ja Jeesukseen Jumalan Poikana. Tutkitaan Jeesuksen elämää kirkkovuoden tärkeimpien juhlien ja ikonien kautta. Tutustutaan enkeleihin. Tarkastellaan alustavasti Raamattua ja sen rakennetta. Tutustutaan ortodoksiseen pääsiäiseen, sen sanomaan ja sen vieton perinteisiin. Tarkastellaan virpomisperinnettä ortodoksisesta näkökulmasta. Opetuksessa tarkastellaan tärkeimpien pyhien ihmisten elämää ja niiden merkitystä, esimerkiksi Pyhä Nikolaosta. Tutustutaan omaan seurakuntaan ja sen työntekijöihin. ~~Ortodoksiset koululaisjumalanpalvelukset ovat osa opetusta.~~ Tarkastellaan alustavasti kirkkoa rakennuksena. Tutustutaan alustavasti ehtoollisen mysteeriin.

Perusteet

3-6 luokat

Opetuksen sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa paneudutaan ortodoksisen uskonopin lähteisiin ja peruskäsitteisiin. Keskeisiä sisältöjä ovat liturgisen elämän peruspiirteet, pyhät mysteeriot ja kirkolliset toimitukset arjessa ja juhlassa. Perehdytään Vanhan Testamentin kirjallisuuteen ortodoksisen opetuksen näkökulmasta sekä Jeesuksen elämävaiheisiin ja opetukseen evankeliumeissa sekä kirkkovuoden tapahtumissa. Opetuksessa tarkastellaan kirkon

syntyä sekä Paavalin ja muiden apostolien toimintaa. Tutkitaan Suomen ortodoksisen kirkon tunnuspiirteitä, kirkkoa uskonnollisena rakennuksena, kirkkoarkkitehtuuria ja siihen liittyvää symboliikkaa. Opetuksessa otetaan huomioon kirkkomusiikki, kirkkotaide sekä ortodoksisuuden vaikutus ja näkyminen medioissa kotimaassa ja maailmalla.

Paikallinen tarkennus

Oppilas ymmärtää ajan pyhittämisen käsitteen ja että ortodoksiseen kirkkovuoteen sisältyy arki- ja pyhäpäiviä.

Tarkastellaan kirkkovuoden juhlia tapahtumaikoneiden ja juhlatroparien kautta. Ymmärretään, että ortodoksisen kirkkovuoden juhlat voidaan jakaa pieniin ja suuriin juhliin. Tutustutaan tavallisimpiin kirkkoveisuihin kuten Totisesti on kohtuullista ja Iloitse Jumalanäiti. Syvennetään tietämystä ortodoksisesta rukouskäytännöstä ja rukousperinteestä tutustumalla muun muassa alkurukouksiin ja paastorukoukseen.

Tarkastellaan Raamatun Vanhaa ja Uutta testamenttia ortodoksisen uskonnon näkökulmasta. Oppilas tutustuu Jeesuksen opetuksiin ja ihmetekoihin. Tutustutaan Raamatun kertomusten vertauskuvauksellisuuteen. Harjoitellaan Raamatun käytön perusteita.

Tarkastellaan erilaisia pyhäkköjä ja kirkkorakennuksia. Tutustutaan liturgiaan ja ehtoollisen mysteerioon. ~~Ortodoksiset koululaisjumalanpalvelukset ovat osa opetusta.~~ Tutustutaan kirkollisiin toimituksiin kuten kodinpyhitykseen, kiitosrukoushetkeen ja panihidaan.

S2 Uskontojen maailma

Opetuksessa tarkastellaan mitä ovat pyhyys, juhlat ja erilaiset tavat, niiden arvostaminen sekä omassa että eri uskontojen kulttuureissa. Pohditaan ortodoksisen kirkon olemusta katolisena ja apostolisena, globaalina yhteisönä. Tutustutaan keskeisiin Euroopassa vaikuttaviin uskontoihin ja eurooppalaiseen uskontokarttaan. Perehdytään islamin ja juutalaisuuden yhteisiin piirteisiin ortodoksisen kristillisyyden kanssa. Tutkitaan koulun lähialueiden uskonnollisia yhteisöjä ja uskonnottomuutta elämänskatsomuksen muotona. Tutustutaan alustavasti ekumeniaan ja uskontodialogiin sekä ihmisoikeuksien ja uskonnon suhteeseen.

Paikallinen tarkennus

Tarkastellaan pyhää ja arkea eri uskonnoissa ja kulttuureissa. Tutustutaan Suomen kansankirkkoihin ja oman koulun uskontoihin ja katsomuksiin sekä uskonnottomuuteen. Tarkastellaan patriarkkakertomuksia Vanhassa testamentissa. Tutkitaan ajankohtaisia uskontoon liittyviä aiheita mediassa.

~~Harjoitellaan hyvää käyttäytymistä pyhäköissä ja erilaisissa uskonnollisia elementtejä sisältävissä tilanteissa.~~

S3 Hyvä elämä

Keskeisinä sisältöinä opetuksessa ovat ortodoksisen kirkon opetus sekä Uuden Testamentin sanoma yksilön eettisten kysymysten ohjaajana ja tukijana omassa elämässä sekä vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Perehdytään Kymmeneen käskyyn ja pohditaan omia eettisiä valintoja ja niiden seurauksia sekä vaikutuksia itsetuntemuksen, elämäntaitojen ja myönteisen elämännäkemyksen muodostamiseen. Opetuksessa otetaan huomioon toisen ihmisen arvostaminen, huolenpito ympäristöstä ja luonnosta sekä elämän kunnioittaminen ja kestävä tulevaisuus. Pohditaan osallistuvaa globaalia vastuun kantamista kirkon ja yksilön elämässä. Tutustutaan alustavasti eri uskontojen eettisten opetusten yhteisiin piirteisiin sekä eurooppalaisen ihmisoikeuskäsityksen ja kristillisten arvojen yhteisiin piirteisiin ja syvennetään käsitystä YK:n Lapsenoikeuksien sopimuksen merkityksestä.

Paikallinen tarkennus

Tutustutaan käsitykseen ympäristöystävälliseen ja ekososiaaliseen ajatteluun sekä kestäväan elämään ortodoksisesta näkökulmasta. Pohditaan itsestä huolehtimiseen liittyviä asioita. Harjoitellaan yhteisön jäsenenä toimimista, toisen ihmisen huomioimista ja oman roolin ottamista vuorovaikutuksessa. Oppilasta ohjataan kehittämään keskustelutaitojaan. Tutustutaan some-etiikkaan.

Tarkastellaan 10 käskyä ortodoksisen uskonnon ja oppilaan oman elämän näkökulmasta. Tutustutaan eettisiin teemoihin Jeesuksen vertauksien kautta. Tarkastellaan elämää lahjana. Pohditaan tasa-arvoa ulkonäön ja menestyksen näkökulmasta. Tutustutaan Lapsen oikeuksien sopimukseen ja sen merkitykseen oppilaan omassa elämässä. Opetuksessa huomioidaan Lapsen oikeuksien päivä 20.11.

Perusteet

7.–9.- luokat

Opetuksen sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon

Opetuksessa keskeisiä sisältöjä ovat kristillisen kirkon synty ja kehitys ortodoksisen kirkon näkökulmasta. Perehdytään syvällisemmin kirkon leviämiseen ja lähetystyöhön sekä kristinuskon saapumiseen Suomeen idästä ja lännestä. Perehdytään luostarilaitokseen opin kehittäjänä ja säilyttäjänä sekä tutustutaan bysanttilaiseen aikakauteen kirkon hallinnollisen muotoutumisen ja kirkkotaiteen näkökulmasta. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon kirkon opillinen kehitys. Syvennetään tietämystä Raamatusta kirjana ja tutkitaan sen syntyhistoriaa, sisältöä ja käyttöä kirkon toiminnassa. Tärkeitä sisältöjä opetuksessa ovat uskontunnustus, jumalanpalvelukset, mysteeriot, kirkkotaide ja kirkkomusiikki sekä kirkkovuosi kirkon opin ilmentäjinä sekä niihin liittyvä keskeinen ortodoksinen sanasto. Perehdytään ortodoksisen kirkon toimintaan Suomessa. Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisuus kirjallisuudessa, musiikissa ja taiteessa.

Paikallinen tarkennus

Perehdytään Kirkon syntyvaiheisiin: alkuseurakuntaan, apostolien lähetystyöhön ja marttyirikirkkoon. Tutustutaan jakautumattomaan alkukirkkoon, suureen skismaan ja kirkon jakaantumiseen. Tarkastellaan Kirkon opin muotoutumista ja erityisesti Nikealais-Konstantinopolilaisen uskontunnustuksen syntyä. ~~Ortodoksiset koululaisjumalanpalvelukset ovat osa opetusta.~~ Oppilas saa käsityksen Traditiosta ortodoksisen opin perustana.

Opetuksessa tarkastellaan Raamattua ortodoksisen uskonnon näkökulmasta. Tutustutaan Raamatun syntyyn ja sisällön muotoutumiseen sekä Raamatun käyttöön liturgisesti ja yksilön elämässä. Oppilas tutustuu diakoniaan lähimmäisenrakkauden muotona. Opetuksessa tarkastellaan alkukirkon diakoniaa ja marttyyriutta.